

Fakta om ormar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om att ormar. Du får lära dig mer om olika sorters ormar och var dessa lever. Du får också veta mer om vad de äter och hur de fångar sitt byte.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel ramsor och sånger. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

SAMMANFATTA TEXT

Ett stort ordförråd underlättar läsförståelsen. Detta är ett sätt att arbeta med textens ord.

Instruktion: Låt eleverna välja tre ord ur texten. Skriv orden i rutan. Sedan ska de göra en lista på allt de kommer att tänka på när de hör orden. Ni kan komma på orden gemensamt. Därefter skriver eleverna ner sina tankar. Låt sedan eleverna jämföra med en kompis innan ni slutligen diskuterar orden i gruppen.

FAKTATEXT OM ORMAR

Prata med eleverna om strukturen i en faktatext. Välj en orm att skriva en faktatext om. Har ni inte tränat på att skriva faktatexter förut så är det bra om ni arbetar fram texten gemensamt. Utgå från mallen nedan när ni ska börja skriva. Ni kan leta fakta i böcker, på internet eller genom filmer. Samla stödord i sexfältaren. Utgå sedan från sexfältaren och skriv faktatexten.

Klassificering (Vilket slags djur är det?)	Utseende (Hur ser det ut?)	Hemvist (Var kommer det ifrån? Var bor det?)
Föda (Vad äter djuret?)	Ungar (Hur många ungar kan det få? Hur ofta?)	Övrigt (Andra intressanta fakta.)

VILDA DJUR I SVERIGE

Prata om vilka vilda djur som lever i Sverige förutom ormen. Gör sedan följande lek.

Välj ut några djur och prata om hur dessa låter. Klipp cirka 50 papperskvadrater i 5–6 färger, 10x10 cm kan vara lagom storlek. Antalet färger avgörs av hur många lag som ska vara med i leken. Varje färg symboliserar ett djur. Om du har tre lag kan exempelvis grönt vara ugglan, blått vara ormen och rött vara räven. Göm sedan kvadraterna på olika kluriga ställen.

Dela in eleverna i lika många lag som antalet färger. Utse en person i varje lag till djurmamma, de övriga är ungar. Skicka iväg eleverna för att leta efter papperskvadrater i lagets färg. Om t.ex. en uggleunge hittar en grön lapp, stannar den vid lappen och låter som en uggle. Djurungarna får inte plocka upp lapparna, utan djurmamman måste komma och samla upp dem. Sedan letar djurungen vidare efter fler lappar.

Avsluta leken efter en bestämd tid och räkna hur många lappar varje lag har samlat in. Flest lappar vinner!

BILDUPPGIFT

Det finns många bilduppgifter kring ormar. Ett exempel är att göra ett bokmärke.

- Limma fast en pompom-boll i ena änden av en piprensare.
- Trä pärlor på piprensaren från andra änden. Varannan pärla ska vara en Hama-rörpärla och varannan en Pony Bead.
- Avsluta med en rörpärla och vik in piprensarens ände så att pärlorna inte åker av.
- Limma fast ögon på pompom-bollen.
- Klipp ut en kluven tunga i röd filt och limma fast.
- Forma eventuellt glasögon av en tunn piprensare om ni också vill göra söta glasögonormar.

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Fakta om ormar*, ska de träna på att göra om de olika rubrikerna till frågor. När frågan är ställd är det den man ska försöka besvara när man läser stycket under rubriken. Detta arbetssätt gör att eleverna lättare vet vad de ska fokusera på under läsningen.

Rubrikerna i boken är:

- Små och stora
- Dags att äta
- Ormens sinne
- Munnen full
- Giftiga bett
- Kan rädda liv
- En farlig kram
- Kräldjur
- Ungar
- Vid vatten
- I träden
- Sover länge
- Ormar i Sverige
- Visste du att ...

FACIT

Läsförståelse

Små och stora

1. Hur jagar ormar?
Vissa ormar kväver sitt byte och vissa ormar biter ihjäl sitt byte.
2. Hur mycket längre är den längsta ormen än den kortaste ormen?
Den längsta ormen är 9,9 meter längre än den kortaste ormen.

Dags att äta

3. Vad kallas ett djur som jagar och äter andra djur?
Ett djur som jagar och äter andra djur kallas för rovdjur.
4. Skulle du vilja äta orm? Varför? Varför inte?
Eget svar.

Ormens sinnen

5. Vad luktar ormen med?
Ormen luktar med sin tunga.
6. Vad saknar ormen i sitt ansikte?
Ormen saknar en näsa.
7. Varför tror du att ormens tunga rör sig ut och in hela tiden?
Eget svar.

Munnen full

8. Varför tror du att ormen sväljer sina byten hela fast de har tänder så att de kan tugga på sitt byte?
Eget svar.
9. Hur lång tid kan det gå innan en orm blir hungrig igen efter att ha ätit sig mätt?
Det kan gå flera månader innan en orm äter igen efter det att den ätit sig mätt.

Giftiga bett

10. Vad är en giftorm?
Det är en orm som har gift i sina tänder.
11. Varför är det tur att taipanen inte bor så nära människor?
Det är tur att taipanen inte bor så nära människor eftersom den är världens giftigaste orm.

Kan rädda liv

12. Vad kallas den medicin man kan få om man blir biten av en orm?
Medicinen kallas motgift.
13. Vad kan man skapa ett motgift av?
Man kan skapa ett motgift av gift från ormar.

En farlig kram

14. Hur dödar en boaorm sitt byte?
En boaorm kramar ihjäl sitt byte.
15. Vilken sorts orm skulle du tycka var läskigast att möta, en giftorm eller en som kramar ihjäl sitt byte? Berätta varför du tycker det.
Eget svar.

Kräldjur

16. Vad kallas ormar, ödlor, sköldpaddor och krokodiler?
De kallas för kräldjur.
17. Varför måste ormar byta skinn ibland?
Ormar måste byta skinn ibland för de växer och då passar inte skinnets längd.
18. Vilket uttryck kan man använda istället för att byta skinn?
Man kan använda uttrycket "ömsa skinn" istället för att "byta skinn".

Ungar

19. Är ormar däggdjur?
Vissa ormar är inte däggdjur, de lägger ägg. Det finns ormar som föder levande ungar. De är däggdjur.

Vid vatten

20. Hur gör en anakonda för att ta död på sitt byte?
En anakonda kväver sitt byte och drar ner det i vattnet.
21. En anakondas kropp kan vara lika tjock som ett bildäck. Kan du komma på något annat att jämföra en anakonda med?
Eget svar.

I träden

22. Varför är det svårt att upptäcka en orm i skogen?
Det är svårt att upptäcka en orm för den har samma färg som trädens blad eller stammar.
23. I vilken världsdel lever den svarta mamban?
Den svarta mamban lever i Afrika.

Sover länge

24. Hur länge tror du att en orm kan vara i dvala?
Eget svar.
25. Ta reda på hur länge en orm kan vara i dvala. Skriv svaret här.
Eget svar.

Ormar i Sverige

26. Hur många sorters ormar finns det i Sverige?
Det finns tre sorters ormar i Sverige.
27. Varför tror du att ormar i Sverige är fridlysta?
Eget svar.

Visste du att ...

28. Vilket av det du läste under rubriken *Visste du att* tyckte du var mest intressant och varför tyckte du det?
Eget svar.

Kommer du ihåg?

serum	_____	huggorm
ömsa	_____	byte
snabbaste ormen i världen	_____	i tungan
dvala	_____	motgift
taipan	_____	sömn
orm som finns i Sverige	_____	fångst
byte	_____	svart mamba
här sitter luktsinnet	_____	giftigaste ormen i världen
giftorm	_____	biter sitt byte

Vilket är djuret?

- Vilket djur är bäst som skogsarbetare?
Svar: *Hugg-ormen*
- Vilket djungeldjur pantar flest burkar?
Svar: *Pantern ...*
- Vilket djur är argast?
Svar: *Sur-ikaten*
- Vilket djur går sämst i jungeln?
Svar: *Gorilla (Går illa)*
- Vilket djur ser bäst?
Svar: *Ze-bra*
- Vilket djur kan hoppa högre än ett hus?
Svar: *Alla, för hus kan inte hoppa.*
- Vilken insekt är den långsammaste?
Svar: *Bromsen*
- Vilket djur gillar inte berg-och-dalbanor?
Svar: *Anti-loopen*

9. Vilket djur är tröttast på morgonen?

Svar: *Snoozehörningen*

10. Vilket djur går långsammast?

Svar: *Sengångaren*

11. Vilket djur är halvfint?

Svar: *Del-fin*

12. Vilket djur lämnar festen sist?

Svar: *Gå-sen*